

სიმართლის დამდგენი კომისია საქართველოსთვის

ანა დოლიძე და თომას დე ვაალი

თუ რას წარმოადგენს სამართლიანობა საქართველოს პოლიტიკურ ცხოვრებაში უმთავრეს განსახილველ საკითხთად იქცა.

1 ოქტომბერს კოალიცია ქართულმა ოცნებამ მოიპოვა გადამწყვეტი და მოულოდნელი გამარჯვება საქართველოს საპარლამენტო არჩევნებში. ისტორიული "დემოკრატიული მომენტი" შეიძლება ეწოდოს საარჩევნო ყუთის მეშვეობით ძალაუფლების მშვიდობიან გადაცემას ახალი პრემიერ მინისტრის - ბიძინა ივანიშვილისათვის. თუმცა, არჩევნებს მოჰყვა წინააღმდეგობრივი მოვლენებიც იმ მაღალი თანამდებობის პირების დაკავებათა სერიის სახით, რომლებიც ძველ ხელისუფლებასთან ასოცირდებიან.

საზოგადოებრივი მსჯელობის ერთ-ერთ მთავარ თემად დაკავებათა გადაქცევამ საქართველოში ფურორი მოახდინა. ახალი მთავრობა თანაბრად გასათვალისწინებელი მოთხოვნების წინაშე დგას. ერთის მხრივ, მათ ბრალს სდებენ, რომ "შერჩევით სამართალს" მისდევენ და ამ მხრივ, უკვე მოუწიათ კიდევ დასავლეთის მაღალი თანამდებობის პირების მიერ გამოთქმული შენიშვნების მოსმენა. 16 ნოემბერს საქართველოს ახალ პრემიერ მინისტრთან შეხვედრისას, ამერიკის შეერთებული შტატების გენერალური მდივნის ასისტენტმა ფილიპ გორდონმა ასევე გააკეთა გამაფრთხილებელი განცხადება, რომ თუკი ახალი მთავრობის ქმედებები აღქმული იქნება იმგვარად, რომ ის "შერჩევით ბრალდებებს" ახორციელებს, ეს გავლენას მოახდეს "საქართველოს რეპუტაციაზე მსოფლიოს თვალში და ევრო-ატლანტიკურ ინსტიტუტებში მის ინტეგრაციაზე".

მეორეს მხრივ, ახალ ხელისუფლებას აშკარად სწამს, რომ მას გააჩნია ხალხის დაკვეთა, რათა გამოიძიოს და დასაჯოს მისი წინამორბედის მიერ ჩადენილი სერიოზული კანონდარღვევები. ანალიტიკოსთა ნაწილი თვლის, რომ თუკი აღმოჩნდება, რომ ივანიშვილი დასავლეთის გავლენის ქვეშ მოექცა, მოსახლეობა ახალი ხელისუფლების წინააღმდეგ შემობრუნდება.

საქართველოს სჭირდება მოძებნოს წარსული უსამართლობის გამოსწორების გზა ისე, რომ ამას არ მოჰყვეს საზოგადოების კიდევ უფრო გაყოფა. საქართველოს მშვიდობიანი განვითარებისათვის სასიცოცხლოდ მნიშვნელოვანია ამ პრობლემის სამართლიანად და ეფექტურად გადაჭრა. ამ შემთხვევაში, საქართველოს შეუძლია მაგალითი აიღოს სხვა დამწყები დემოკრატიული ქვეყნებისაგან, რომლებიც ასევე იდგნენ მსგავსი გამოწვევების წინაშე. სამართლის უზენაესობის განმტკიცებისათვის, ქვეყანაში არსებული პოლიტიკური და სამართლებრივი პრობლემების გადასაჭრელად, საქართველომ საჭიროა აირჩიოს "გარდამავალი პერიოდის სამართლიანობის" მიდგომა, სიმართლის დამდგენი კომისიის შექმნის გზით, რომელიც წარსულის სადავო საქმეებს განიხილავს.

პოლიტიკისა და სამართლის დაპირისპირება საქართველოში

ახალმა მთავარმა პროკურორმა- არჩილ კბილაშვილმა დაიწყო სისხლის სამართლებრივ დევნათა სერია ძველი ხელისუფლების მაღალი თანამდებობის პირების წინააღმდეგ. ირონიულია ის ფაქტი, რომ ამ პროცესში მის ხელთაა ზუსტად სისხლის სამართლის იგივე სისტემას, რომლის მეშვეობითაც, მისივე გცხადებით, ხდებოდა ძალაუფლების გადამეტება.

2012 წლის 7 ნოემბერს ყოფილი შინაგან საქმეთა მინისტრი ბაჩო ახალაია და ყოფილი გაერთიანებული შტაბის უფროსი გიორგი კალანდაძე დააკავეს უფლებამოსილების გადამეტების ბრალდებით, რომელიც მოგვიანებით წამებისა და არაადამიანური მოპყრობის ბრალდებაში გადაიზარდა. აღნიშნულს, 15 ნოემბერს მოჰყვა დაკავებათა მეორე ტალღა, როდესაც ბრალი წარედგინა შინაგან საქმეთა სამინისტროს თერთმეტ ყოფილ მაღალჩინოსანს, მათ შორის, თბილისის მერის მოადგილის, შოთა ხიზანიშვილის.

დაკავებათა სერია ქართულ პოლიტიკურ წრეს მთელი რიგი რთული საკითხების წინაშე აყენებს. მნიშვნელოვანია, რომ აღდგეს სამართლიანობა და დადგეს ცალკეულ პირთა პასუხისმგებლობა წარსულში ჩადენილი დანაშაულებისა თუ უფლებამოსილების გადამეტების ფაქტების გამო, თუმცა, თანაბრად მნიშვნელოვანია, რომ სამართლიანობის აღდგენის პროცესი იყოს აღქმული როგორც სამართლიანი და აპოლიტიკური. ამასთანავე, არსებობს ჭრილობის მოშუშების და ერთიანობის აუცილებლობა- ქვეყანაში ყველაზე პატივცემულმა პირმა, საქართველოს მართლმადიდებლური ეკლესიის პატრიარქმა ილია მეორემ, მოუწოდა ყველას შერიგებისაკენ და გამოთქვა იმედი, რომ "არ ექნება ადგილი რევანშს, არ იქნება მტრობა და ამის ნაცვლად ყველანი ერთმანეთის ძმებად დავრჩებით."

დაკავებათა სერიების მიერ გამოწვეული ფურორი, როგორც ამ მოვლენების მხარდამჭერების, ასევე მათი მოწინააღმდეგეების მხრიდან, მიანიშნებს სწორედ იმაზე, რომ დღესდღეობით, საქართველოს ერთი-ერთი უმთავრესი პრობლემა სამართლის უზენაესობაა. შეიძლება ითქვას, რომ სამართლის უზენაესობასთან დაკავშირებით პრობლემები საქართველოში არის 2003 წლის ვარდების რევოლუციის "ზნელი მხარე", რომელიც მთავრობის მიერ გატარებულ ანტიკორუფციულ და ეკონომიკურ რეფორმებთან შედარებით, სამწუხაროდ, ნაკლებ ყურადღებას იმსახურებდა.

მიხეილ სააკაშვილის ხელისუფლებაში მოსვლიდან ცხრა წლის თავზე, საქართველოში არსებობს ძლიერი "ტექნიკური ინსტიტუციები", როგორც არის ცენტრალური საარჩევნო კომისია ან საგზაო პატრული, მაგრამ არა გრძელვადიანი სამართლებრივი ინსტიტუტები.

მოდელი ჩამოყალიბდა ვარდების რევოლუციისა და სააკაშვილის ხელისუფლებაში მოსვლისთანავე, როდესაც მისმა მთავრობამ დაიწყო შევარდნაძის ხელისუფლაში მყოფი მაღალჩინოსნების დაკავება იმ საყოველთაოდ არსებული რწმენით, რომ ისინი ხალხის ხარჯზე გამდიდრდნენ. მცირე რამ თუ მიანიშნებდა, რომ პროცესი კანონის პროცედურების დაცვით მიმდინარეობდა და საქმეთა უმრავლესობა მივიწყებული იქნა როგორც კი დიდი ოდენობით ქონება თუ თანხები, რაც მილიონობით დოლარს შეადგენდა, გაღებული იქნა ამ პირების მიერ.

როდესაც 2012 წლის ნოემბერში ჰკითხეს, ნანობდა თუ არა იგი იმ ადამიანების დაკავების დროს გამოყენებულ მეთოდებს, პრეზიდენტმა სააკაშვილმა არ უარყო, რომ კანონის პროცედურების დარღვევას ჰქონდა ადგილი, მაგრამ აღნიშნა, რომ "დიდი, დიდი განსხვავებაა" 2004 წელსა და ახლანდელ სიტუაციას შორის, რადგან მისი ხელისუფლების მმართველობის პერიოდში დაკავებულმა პირებმა "დაადასტურეს მათი კორუმპირებულობა".

საკაშვილის ადმინისტრაცია ასევე ფიგურირებდა დიდი რაოდენობით სადავო ეკონომიკურ საქმეებში, სადაც ბიზნესისა თუ საკუთრების კონფისკაცია მოხდა. საკუთრების უფლების ჩამორთმევის ბევრ ასეთ ფაქტზე ძველმა მესაკუთრეებმა დავების განახლება დაიწყეს. დავები მოიცავს შვეარდნაძის მთავრობასთან დაახლოებული პირების მრავალრიცხოვანი ქონებასა თუ რიგითი ადამიანების საკუთრების უფლებას მიწებზე, რომელიც სააკაშვილის მთავრობის მიერ ტურისტულ ზონად იქნა გამოცხადებული.

ნულოვანი ტოლერანტობის პოლიტიკა

2006 წელს პრეზიდენტმა საზეიმოდ განაცხადა ახალი, მკაცრი "ნულოვანი ტოლერანტობის" პოლიტიკის შესახებ დანაშაულის მიმართ, რის შედეგადაც წვრილმანი დანაშაულის რიცხვი რადიკალურად დაეცა. ამან გამოიწვია სისხლის სამართლის საქმეების რიცხვის რადიკალური ზრდა, სადაც გამამართლებელი განაჩენები ფაქტიურად არ არსებობდა და სადაც, სასამართლოში წარდგენილ სისხლის სამართლის საქმეთა 99 პროცენტი მთავრდებოდა ბრალდებულთა მსჯავრდებით. საქართველოს იუსტიციის სამინისტროს მიხედვით, "ნულოვანი ტოლერანტობის" პოლიტიკის მიზანი იყო "საზოგადოების დამოკიდებულების შეცვლა დანაშაულის მიმართ, დანაშაულის რაოდენობის მინიმუმამდე დაყვანა და დაუსჯელობის სინდრომის აღმოფხვრა თითოეულ დანაშაულზე, მათ შორის ყველაზე წვრილმან დანაშაულებზე რეაგირების მოხდენით..."

შემოდებული იქნა ახალი, "საპროცესო შეთანხმების" ინსტიტუტი, რომელიც წარუმატებლად იქნა გადმოღებული ამერიკული მოდელიდან. 2009 წელს სისხლის სამართლის საქმეთა ნახევარზე მეტი დასრულებული იქნა საპროცესო შეთანხმებით, სადაც ბრალდებულებმა დანაშაულის აღიარებით და "ზიანის" ანაზღაურებით თავიდან აიცილეს თავისუფლების აღკვეთა. ეს შეთანხმებები, ფაქტიურად გახდა შემოსავლის მიღების საუკეთესო საშუალება: 2009 წლის პირველი რვა თვის განმავლობაში მათი წყალობით საქართველოს ხაზინა შეივსო დაახლოებით 55 მილიონი ამერიკული დოლარით.

"ნულოვანი ტოლერანტობის" პოლიტიკამ ახალი ძალაუფლება შესძინა პოლიციას, რომელიც საქართველოში საშიში ინსტიტუტი გახდა. ახალი პოლიტიკის აღსრულების პროცესში, პოლიციამ აქტიურად დაიწყო საბჭოთა პერიოდის, 1984 წლის კანონის ფართოდ გამოყენება, რომელიც გულისხმობდა პოლიციელთა ჩვენების საფუძველზე, დაკავებულისათვის 90 დღიანი პატიმრობის შეფარდებას (ახალი მთავრობის განცხადებით, ის აპირებს ბოლო მოუღოს ამ პრაქტიკას).

აღნიშნული პოლიტიკის შედეგად გაიზარდა პოლიციის მიერ გადამეტებული ძალის გამოყენების ფაქტები და დაკავების დროს სიკვდილიანობის შემთხვევები. 2011 წლის ანგარიშში ომბუდსმენი (რომელიც საქართველოში სახალხო დამცველად იწოდება) წერდა, რომ "დაკავების დროს პოლიციის მიერ ძალის გამოყენება სცილდება დაშვებულ საზღვრებს და ცალკეულ შემთხვევებში თავისი ხარისხით სისხლის სამართლის დანაშაულს წარმოადგენს".

ფართო საზოგადოების ყურადღება მიიპყრო 2006 წლის ცნობილმა შემთხვევამ, როდესაც 28 წლის ბანკის თანამშრომელი, სანდრო გირგვლიანი აწამეს და მოკლეს პოლიციის თანამშრომლებმა. პოლიციის ორი რიგითი თანამშრომელი მსჯავრდებული იქნა მოკლევადიანი თავისუფლების აღკვეთით, რომლებიც მოგვიანებით შეიწყალეს კიდევ. 2011 წლის აპრილში ადამიანის უფლებათა ევროპულმა სასამართლომ აღნიშნულ საქმეზე მკაცრად გააკრიტიკა საქართველოს მთავრობა "შინაგან საქმეთა სამინისტროში არსებული დაუსჯელობის სინდრომის გამო".

ადამიანის უფლებათა შელახვის ყველაზე "თვალსაჩინო" სისტემა - პრობლემა, რომელმაც დიდი გავლენა იქონია წინასაარჩევნო კამპანიაზე, სწორედ ახალმა სახელმწიფო პოლიტიკამ შექმნა საქართველოს ციხეებში. ციხის მოსახლეობა საქართველოში გასამმაგდა 2004 წლის შემდეგ და 2012 წელს 23,227-ს მიაღწია. ამ მონაცემებით, საქართველო პირველ ადგილზეა ევროპაში ერთ სულ მოსახლეზე ციხის მოსახლეობის რაოდენობით, რაც ნიშნავს 514 პატიმარს 100 000 მოსახლეზე და მსოფლიოს 221 პენიტენციური სისტემიდან შედის 6 ყველაზე მრავალრიცხოვან ციხეთა რიცხვში. ციხეში გარდაცვლილთა ციფრიც მნიშვნელოვნად გაიზარდა. უკანასკნელი 6 წლის განმავლობაში 653 პატიმარი გარდაიცვალა მხოლოდ სასჯელადსრულებითი სისტემის შიგნით. გავინ სლეიდი, საქართველოს სისხლის სამართლის სისტემის ექსპერტი მიუთითებს: "დანაშაულის კონტროლის სისტემა გაცდა მხოლოდ წესრიგისა და კანონის დაცვის მიზნებს. ის გადაიქცა მთელი რიგი სოციალური პრობლემების გადაწყვეტის საშუალებად."

ყოველივე ეს არის იმ სისხლის სამართლის სისტემის პოლიტიკური შედეგი, რომელიც საქართველომ უნდა გამოასწოროს.

სამართლის ძიებაში

ახალი მთავრობა აცხადებს, რომ ის გაუმკლავდება იმ მემკვიდრეობას რაც ადამიანის უფლებათა დარღვევის კუთხით არსებობს ქვეყანაში და გამოიძიებს წარსული პერიოდის სადავო საქმეებს. იმედის მომცემია ის, რომ ახალი იუსტიციის მინისტრი, თეა წულუკიანი არის ცნობილი იურისტი, რომელიც მუშაობდა ადამიანის უფლებათა ევროპულ სასამართლოში სტრასბურგში. ამავდროულად, ახალმა მთავრობამ, რომელსაც ამომრჩეველთა საკმაოდ დიდი რაოდენობა უმაგრებს ზურგს, განახორციელა დაკავებათა მთელი სერია, რამაც, თავის მხრივ, წარმოშვა ბრალდებები პოლიტიკური ანგარიშსწორების შესახებ.

ამ დრომდე, ახალ მთავრობას არ გაუკეთებია ოფიციალური განცხადება, თუ რა კრიტერიუმების საფუძველზე მიიღებს იგი გადაწყვეტილებას ამა თუ იმ პირის მსჯავრდებისა თუ მათი შეწყალების შესახებ. ამ ფაქტის საილუსტრაციოდ შეიძლება მოვიყვანოთ ქართულის ოცნების

მიერ, ახალ პარლამენტში შექმნილი სამუშაო ჯგუფი, რომელმაც დაახლოებით 184 კაციანი "პოლიტპატიმართა" სია წარმოადგინა და რეკომენდაცია გაუწია მათ პატიმრობიდან გათავისუფლებას. თუმცა, პოლიტპატიმრის სტატუსის მინიჭების კრიტერიუმები იყო გაუგებარი, რის გამოც ორმა არასამთავრობო ორგანიზაციამ სამუშაო ჯგუფი დატოვა.

ახალ მთავრობას სავარაუდოდ ჩადენილ დანაშაულთა ფართო სპექტრზე მოუწევს რეაგირება, დაწყებული ჯანმრთელობის წინააღმდეგ მიმართული დანაშაულებიდან და უკანონო მოსმენებიდან, საკუთრების თვითნებური ჩამორთმევით დამთავრებული.

ამჟამად, საქართველოში განიხილება ამ პრობლემის სისტემური გადაჭრის ორი ალტერნატივა: საპარლამენტო საგამოძიებო კომისიის შექმნა და საქმეების ხელახალი გადასინჯვა საერთო სასამართლოების მიერ.

თუმცა, ორივე ეს მიდგომა თავისთავად პრობლემატურია. საპარლამენტო უმრავლესობის მიერ შექმნილი საგამოძიებო კომისიის საქმიანობის შედეგად პირთა პასუხისგებაში მიცემა აღქმული იქნება როგორც პოლიტიკურად მოტივირებული.

არასიცოცხლისუნარიანი იქნება დიდი რაოდენობით სასამართლო განხილვების განახლებაც. საქართველოში ამჟამად მოქმედი სასამართლო კორპუსი ამის გამკლავებას ვერ შეძლებს. მოქმედ მოსამართლეთა უმრავლესობა სააკაშვილის რეჟიმის დროს იქნა დანიშნული და ზოგიერთ მათგანს გამოტანილი აქვს გამამტყუნებელი განაჩენები, რომლებიც საზოგადოებაში აღქმული იყო როგორც პოლიტიკურად მოტივირებული და პროცედურული დარღვევებით გაჯერებული გადაწყვეტილებები. უფრო მეტიც, ქართველი მოსამართლეების უმრავლესობას არ ენდობა საზოგადოება და მიაჩნიათ, რომ ისინი არიან წინა ხელისუფლების მიერ პოლიტიკური მოტივაციით დანიშნული პირები. საერთაშორისო გამჭვირვალობის 2009 წლის კვლევის მიხედვით, სასამართლოს სისტემა ერთ-ერთი იმ ინსტიტუტთაგანია, რომელიც საქართველოს საზოგადოებაში ყველაზე ნაკლები ნდობით სარგებლობს.

ასევე მნიშვნელოვანია, რომ სისხლის სამართლის საქმეების რაოდენობის ზრდისა და საქმეთა განხილვის ვადების შემცირების ფონზე, მოსამართლეებს დიდი დატვირთვით მუშაობა უწევთ. შესაბამისად, ამ დატვირთვაზე ახალი საქმეების დამატება, რომელთა დიდი ნაწილი განსაკუთრებული სირთულის საქმეთა რიცხვს განეკუთვნება და ამავე დროს, წლების წინ მომხდარ ფაქტებს შეეხება, საბოლოო ჯამში არ მოიტანს მართლმსაჯულების სწრაფად განხორციელებას.

სამართლის დამდგენი კომისია საქართველოსთვის

ამიტომ, სამართლიანობის აღდგენის სურვილსა და პოლიტიკურ სამართლიანობას შორის ბალანსის დაცვის მიზნით, ასევე, დროის ფაქტორის გათვალისწინებით, საქართველომ უნდა გამოიყენოს "გარდამავალი პერიოდის სამართლიანობის" მეთოდები, რათა შესძლოს ამ რთულ გამოწვევებთან გამკლავება, ისევე როგორც ეს მოხდა სამხრეთ აფრიკაში, არგენტინაში, ტიმორ ლესტეში, სიერა ლიონსა და პერუში.

ერთი შეხედვით რთულია საქართველო შეადარო ზემოთჩამოთვლილ ქვეყნებს, რომლებმაც სამოქალაქო კონფლიქტის პირობებში მასიური ძალადობა გამოსცადეს. თუმცა, მოდელი იგივეა, უბრალოდ მასშტაბები არის გაცილებით მცირე. დღის წესრიგში დგას სავარაუდოდ ჩადენილი სერიოზული დარღვევები, სადავო პოლიტიკური წარსული და გარდამავალი პერიოდის მექანიზმის შექმნის საჭიროება, რომელიც, იგულისხმება, რომ იქნება სამართლიანი და შეაკავშირებს პოლიტიკური ძალაუფლების გადაცემის პროცესს. ხოლო ამ პერიოდში ქვეყანაში შეიქმნება სამართლებრივი სისტემა, რომლის მიმართაც უნივერსალური პატივისცემა დამკვიდრდება.

გარდამავალი პერიოდის კომისიას უნდა გააჩნდეს მთელი რიგი უფლებამოსილებები, რომელიც მოიცავს მოწმეთა დაკითხვის უფლებას და უფლებას გასცეს ცალკეულ პირთა მსჯავრდებისა თუ შეწყალების რეკომენდაცია. ამ პროცესის მთავარი მიზანია წარსულთან მკაცრი გამყოფი ხაზის გავლება, რაც უნდა განხორციელდეს ადრე არსებული ნაკლოვანი სისტემის გამომწვევ მიზეზებთან მკვეთრი დაპირისპირებით და ისტორიაზე დაფუძნებული ნარატივის წარმოდგენით. ფრანგი ფილოსოფოსის, ერნსტ რენანის განმარტებას რომ დავესხებით, ამ კომისიის მიზანია განსაზღვროს თუ რა უნდა ახსოვდეს საქართველოს მუდმივად და რა უნდა მისცეს დავიწყებას.

საქართველოსთვის ერთ-ერთი მიმზიდველი მოდელი, თუ როგორ უნდა გაუმკლავდეს პოლიციისა და სახელმწიფო უსაფრთხოების სამსახურების მიერ ჩადენილ დარღვევებს, არის გაუჩინარების საქმეებზე მომუშავე არგენტინის ეროვნული კომისია. კომისიის ანგარიშმა, *Nunca Mas (აღარასოდეს)*, ათასობით მოწმის ჩვენებისა და ინტერვიუს საფუძველზე მოახდინა, 1976-1983 წლებში, დაახლოებით 9 000 გაუჩინარების ფაქტის დოკუმენტირება და ასევე, წარმოაჩინა, თუ როგორ შეუწყო ამ ყველაფერს ხელი არსებულმა სისტემამ. ანგარიში ასევე, მოიცავდა რეკომენდაციებს მომავლისათვის. არგენტინის კომისიის ანგარიშმა ითამაშა გადამწყვეტი როლი მსხვერპლთათვის კომპანსაციების გაცემის მექანიზმის შემუშავებაში, სამართლის უზენაესობის დამკვიდრებასა და სამხედრო ხუნტის რიგი წევრების სისხლის სამართლის პასუხისმგებლობის დაყენებაში.

საქართველოს შემთხვევაში, სიმართლის დამდგენი, სამართლიანობის აღდგენისა და შერიგების კომისიის ამოცანა იქნება განიხილოს შემთხვევები შედარებით თანამედროვე რეალობიდან, რომელიც ძალიან ღრმად არის შეგრძნობილი მცირე და პოლიტიკურად უკიდურესად პოლარიზებულ საზოგადოების მიერ.

ლეგიტიმაციის მოსაპოვებლად აუცილებელია კომისიას გააჩნდეს ძლიერი მანდატი და ძლიერი საფუძველი საზოგადოებაში. უპირველეს ყოვლისა, კომისია უნდა იყოს დამოუკიდებელი. კომისიას უნდა ჰქონდეს ფართო უფლებამოსილება თვითონ განსაზღვროს საკუთარი მანდატი, კერძოდ, რომელ საქმეებსა და რომელ პერიოდს მოიცავს მისი მუშაობა. კომისიის წესდებით უნდა განისაზღვროს თვითონ კომისიის მუშაობის ვადებიც. კომისია უნდა იყოს ასევე უფლებამოსილი გადასინჯოს ახალი ხელისუფლების მიერ უკვე წამოწყებული სისხლის სამართლის საქმეები.

არგენტინის კომისიის მსგავსად, საქართველოს კომისია უნდა შედგებოდეს 13 წევრისგან. ისინი შესაძლოა იყვნენ დანიშნული იგივე პრინციპით, როგორც ეს ხდება საკონსტიტუციო სასამართლოს მოსამართლეების შემთხვევაში: 6 წევრი დანიშნული იყოს პრემიერ მინისტრის მიერ, 3 პრეზიდენტის, 3 პარლამენტის და 1 საქართველოს მართლმამიდებლური ეკლესიის მიერ. ვინაიდან, კომისიის მუშაობა სასწრაფოდ უნდა წარიმართოს, საჭიროა წევრების დანიშვნის პროცესი იყოს გამჭვირვალე და ამავე დროს, დროული.

კომისიის წევრები უნდა იყვნენ მაღალი კვალიფიკაციისა და ავტორიტეტის მქონე და საზოგადოებაში განსაკუთრებულად მაღალი ნდობით უნდა სარგებლობდნენ. ამ მიზნის მისაღწევად, კომისიის შემადგენლობაში დაცული უნდა იყოს გენდერული ბალანსი და მონაწილეობდნენ საქართველოში მცხოვრებ ეთნიკურ უმცირესობათა წარმომადგენლები. კომისიის წევრები უნდა იყვნენ სხვადასხვა პროფესიის მქონე ხელისუფლების წარმომადგენლები, როგორც არის, ისტორიკოსები, ეკონომისტები, ეთნოგრაფები და იურისტები. არ არის აუცილებელი კომისიის წევრები იყვნენ ნეიტრალურები, მაგრამ არ უნდა იყვნენ ამა თუ იმ პოლიტიკური პარტიის წევრები.

კომისია უნდა იყოს ეფექტური, რაც ნიშნავს, იმას, რომ მას უნდა ჰქონდეს ადეკვატური ფინანსური და ადამიანური რესურსი. ამასთან, უნდა იყოს უფლებამოსილი დაიბაროს და დაკითხოს მოწმეები. კომისიისათვის უზრუნველყოფილი უნდა იყოს თანამშრომლობა სამართალდამცავი ორგანოების მხრიდან.

საბოლოოდ, კომისია უნდა სარგებლობდეს საზოგადოების ნდობით და მისი მუშაობა უნდა იყოს გამჭვირვალე. აღნიშნული ნიშნავს, იმას, რომ საზოგადოება მუდმივად უნდა ადევნებდეს თვალყურს მოვლენების განვითარებას. კომისიამ თავად უნდა განსაზღვროს განხილვები იქნება თუ არა საჯარო, თუმცა, კომისიამ უნდა მიიღოს დიდი რაოდენობით ინდივიდუალური მიმართვები და მოახდინოს ახსნა-განმარტებათა სკულპულოზური აღწერა. კომისიის ანგარიში უნდა წარედგინოს პარლამენტს და იყოს საჯაროდ ხელმისაწვდომი მთავრობის ვებ-გვერდზე, ისევე როგორც სხვა სახელმწიფოს დაწესებულებებში.

საქართველოს ახალი ხელისუფლება დგას მიმდინარე პოლიტიკური კრიზისის წინაშე, რის გადასაჭრელად შესაბამისი მექანიზმია გარდამავალი პერიოდის კომისიის შექმნა, რომელიც მორგებული იქნება ქართულ რეალობასა და გამოწვევებს. დროულობა არის ამ პროცესის არსი: სწრაფად შექმნილი მექანიზმი ხელს შეუწყობს თავიდან იქნეს აცილებული პოტენციური პოლიტიკური კონფრონტაცია. შორეულ პერსპექტივაში, თუკი, საქართველოში სიმართლის დამდგენ კომისიას მიეცემა მისი სამუშაოს ეფექტურად შესრულების შესაძლებლობა, იგი შეძლებს დაამკვიდროს სამართლის უზენაესობის უფრო სიღრმისეული პატივისცემა, რაც საქართველოს დემოკრატიული განვითარების გზაზე დააყენებს.